



## ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین بر اساس صفات شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی

اکبر عطا دخت<sup>۱</sup>، شایان نوری لاسکی<sup>۲</sup>، محمد نبی پور<sup>۳</sup>، محمد زارعی نوروزی<sup>۴</sup>

### چکیده

هدف این مطالعه ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین بر اساس صفات شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی بود. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی؛ از منظر نوع داده‌ها، کمی و از بعد شیوه اجرا نیز توصیفی-هم‌بستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل دادند که بر اساس ملاک‌های ورود تعداد ۳۱۲ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت یانگ (IAT، یانگ، ۱۹۸۸)، ویژگی‌های تاریک شخصیت جوناسون و وبستر (SD3، جوناسون و وبستر، ۲۰۱۰) و احساس تنهایی راسل (UCLA-LS، راسل و همکاران، ۱۹۸۰) بود. روش تفسیر داده‌ها نیز آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-26 بود. یافته‌های پژوهش نشان داد مدل پیشنهادی از برازندگی مطلوبی برخوردار است و صفات تاریک شخصیتی هم به شکل مستقیم و هم به شکل غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند. بنابراین و با توجه به نتایج پژوهش می‌توان از صفات شخصیتی خصوصاً صفات تاریک و احساس تنهایی به عنوان عوامل تأثیرگذار مهم در اعتیاد به اینترنت زوجین نام برد که با بررسی بیشتر آن‌ها می‌توان از بروز پیامدهای آسیب‌زای خانوادگی پیشگیری نمود.

**کلید واژه‌ها:** اینترنت، ویژگی‌های تاریک شخصیت، احساس تنهایی، زوجین، معادلات ساختاری

۱ استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۴ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. (نویسنده مسئول)

m.zareiii.n.1997@gmail.com

خانواده به‌عنوان سنگ بنای اولیه جامعه شناخته می‌شود که نقش محوری یک محیط آموزشی<sup>۱</sup>، عاطفی<sup>۲</sup> و حمایتی<sup>۳</sup> را بر عهده داشته و تأثیرات عمیقی را بر حفظ کیفیت زندگی اعضای خود در جنبه‌های مختلف جسمانی<sup>۴</sup>، روان‌شناختی<sup>۵</sup>، تحصیلی، اجتماعی و عاطفی افراد دارد (سرور<sup>۶</sup> و همکاران، ۲۰۲۲). محیط خانواده به‌عنوان پناهگاه امنی تلقی می‌شود که افراد در آن پناه می‌گیرند و این پناهگاه، اعضای خانواده را قادر می‌سازد تا به آرامش و شکوفایی موردنیاز خود دست یابند (اسمل و لطیف<sup>۷</sup>، ۲۰۲۳). این زمینه پرورشی ارضای نیازهای فیزیولوژیکی<sup>۸</sup>، عاطفی و اجتماعی<sup>۹</sup> را تسهیل می‌کند و امکان شناسایی و پرورش استعدادهای ذاتی را فراهم کرده و درنهایت رشد شخصی را تقویت می‌کند (رضائی و همکاران، ۱۴۰۱). بااین‌حال، گام آغازین در جهت تحقق این نیازهای ذاتی و اساسی از طریق نهاد ازدواج تحقق می‌یابد (زنگنه و عارفی، ۱۴۰۱). ازدواج در همه فرهنگ‌ها حائز اهمیت است و دستیابی به یک زندگی زناشویی موفق، یک هدف اساسی و آرزویی مهم برای همه افراد تلقی می‌شود (نوایی نژاد و همکاران، ۱۴۰۲). بااین‌وجود، علی‌رغم شادای‌های ذاتی پیوند زناشویی، کسب رضایت برای زوجها تلاشی پیچیده است، تلاشی که عمدتاً با آسیب‌ها و چالش‌های متعددی همراه است، مسائلی که می‌توانند قوی‌ترین پیوندهای انسانی - پیوند زناشویی<sup>۱۰</sup> - و سنگ بنای آن، یعنی ساختار خانواده را به خطر بیندازند (عبیدین<sup>۱۱</sup>، ۲۰۱۹). یکی از مهم‌ترین این آسیب‌ها، اعتیاد به فضای مجازی<sup>۱۲</sup> و پیامدهای دشوار آن است (چاتوپادیای<sup>۱۳</sup> و همکاران، ۲۰۲۰؛ باقری و همکاران، ۲۰۲۳؛ ساتیچی<sup>۱۴</sup> و همکاران، ۲۰۲۳).

از نظر تاریخی و در گذشته، نهاد خانواده به‌عنوان اصلی‌ترین عامل جامعه‌پذیری افراد شناخته می‌شد زیرا افراد در این نهاد اصول و هنجارهای مختلف را می‌آموختند اما بااین‌حال، پیشرفت فناوری مدعیان جدیدی از جمله رسانه‌های جمعی و فناوری‌های ارتباطی مانند اینترنت و ماهواره‌ها را معرفی کرده است که به جامعه‌پذیری افراد کمک می‌کنند ولی متأسفانه، این قبیل رسانه‌های نوین به تدریج فضای روانی و عاطفی خانواده‌ها و همچنین فضای گفت‌وگوهای درون خانواده را از بین برده‌اند که در نتیجه آن، اعضای خانواده بیشتر از این‌که در کنار یکدیگر جمع شوند، از هم جدا شده و بین آن‌ها فاصله فیزیکی و عاطفی ایجاد می‌شود (محمدی و همکاران، ۱۴۰۱).

طی سالیان اخیر، افزایش قابل‌توجهی در استفاده جهانی از اینترنت وجود داشته است، به‌طوری‌که این فناوری به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره انسان‌ها تبدیل شده است (سینگ<sup>۱۵</sup> و همکاران، ۲۰۲۲). افراد از گروه‌های سنی مختلف، از جمله کودکان، نوجوانان و بزرگ‌سالان، اکنون به اینترنت دسترسی آزاد دارند و از آن برای مقاصد متنوعی مانند کسب اطلاعات علمی، آموزش، سلامت، اخبار و موارد دیگر استفاده می‌کنند (ژانگ<sup>۱۶</sup> و همکاران، ۲۰۲۳). آمارها حاکی از آن است که تعداد کاربران اینترنت در سراسر جهان از ۱ میلیارد در سال ۲۰۱۱ به ۲ میلیارد در سال ۲۰۱۸ تبدیل شده است (پورآقارودبره و همکاران، ۱۴۰۱). علاوه بر این، گزارش‌ها حاکی از افزایش خیره‌کننده تقریباً ۱۳۳ درصدی جمعیت جهانی کاربران اینترنت بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ است (منگ<sup>۱۷</sup> و همکاران، ۲۰۲۲). در کنار تمام مزایای استفاده از فضای مجازی، بهره‌گیری بیش‌ازاندازه و افراطی از این فضا می‌تواند وابستگی و اعتیاد نسبت به آن را در پی داشته باشد. اعتیاد به

1. educational  
2. emotional  
3. supportive  
4. physical  
5. psychological  
6. Sarvar  
7. Asmal & Latief  
8. physiological needs  
9. social  
10. marriage  
11. Abidin  
12. addiction to internet  
13. Chattopadhyay  
14. Satici  
15. Singh  
16. Zhang  
17. Meng

فضای مجازی معمولاً به‌عنوان شرایطی تعریف می‌گردد که در آن افراد از توانایی کنترل خویش در بهره‌گیری مناسب از اینترنت برخوردار نیستند و به‌شکل کاملاً افراطی وابستگی شدیدی را به اینترنت و استفاده از آن نشان می‌دهند (پورآقارودبره و همکاران، ۱۴۰۱). انجمن روانشناسی آمریکا<sup>۱</sup> نیز اعتیاد به فضای مجازی را به‌عنوان الگوی بهره‌گیری از اینترنت می‌داند که در طی یک بازه زمانی دو ماهه پیامدهای ناسازگارانه و اختلال عملکردی را برای فرد به‌همراه می‌آورد (درسپ<sup>۲</sup>، ۲۰۲۰).

این قبیل وابستگی‌های بیش‌ازحد به اینترنت در زوجین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا افراد را از فرصت‌های تعامل در زندگی واقعی محروم می‌کند و راه را برای ظهور چالش‌ها و آسیب‌های اجتماعی و زناشویی مختلف هموار می‌سازد (سنجایی و عارفی، ۱۴۰۰)؛ زیرا این‌گونه به‌نظر می‌رسد که اعتیاد به اینترنت می‌تواند از طریق فراهم‌سازی دسترسی آسان به سایت‌های پورنوگرافی و نیز ایجاد فرصت‌هایی برای شروع و حفظ روابط خارج از ازدواج، دل‌زدگی زناشویی<sup>۳</sup> (رجایی و حیدری، ۱۳۹۶)، خشونت زناشویی و خانوادگی<sup>۴</sup> (سلیمی و همکاران، ۱۳۹۹)، تعارض زناشویی<sup>۵</sup> (سنجایی و عارفی، ۱۴۰۰) و تمایل به خیانت زناشویی<sup>۶</sup> (دمرچلی و همکاران، ۱۴۰۲) را افزایش دهد.

با در نظر گرفتن پیامدهای آسیب‌زای اعتیاد به فضای مجازی در زوجین، شناسایی عوامل مرتبط با آن سودمند خواهد بود. پژوهشگران در تبیین اعتیاد به اینترنت به تأثیرات مربوط به شخصیت و ویژگی‌های شخصیتی افراد نیز اشاره نموده‌اند (روچوبینسکا<sup>۷</sup> و همکاران، ۲۰۲۱؛ مک<sup>۸</sup> و همکاران، ۲۰۲۱؛ میسکولین<sup>۹</sup> و همکاران، ۲۰۲۲). بیشتر مطالعاتی که ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و مسائل و چالش‌های زندگی زناشویی را بررسی نموده‌اند، در درجه اول از مدل شخصیتی پنج عاملی<sup>۱۰</sup> استفاده کرده‌اند. با این حال، تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که این مدل در درجه اول بر جنبه‌های مثبت شخصیت تمرکز دارد و ممکن است به‌اندازه کافی جنبه‌های منفی را مورد توجه قرار ندهد (بشرپور و همکاران، ۱۴۰۰). در سال‌های اخیر، ویلیامز و پالهاوس<sup>۱۱</sup> (۲۰۰۲) مفهوم هسته تاریک شخصیت را معرفی کردند که شامل سه ویژگی است: رفتار ضداجتماعی<sup>۱۲</sup> و ماکیاولیسم<sup>۱۳</sup>. این صفات با خشونت و پرخاشگری<sup>۱۴</sup>، سوءاستفاده از دیگران<sup>۱۵</sup>، فریبکاری<sup>۱۶</sup>، عدم رعایت حقوق دیگران و رفتارهای آزارگرانه همراه است (آردیک و اوزوی<sup>۱۸</sup>، ۲۰۱۶).

سازه شخصیتی خودشیفتگی بیانگر خودبزرگ‌بینی، تحت سلطه درآوردن دیگران و خودخواهی<sup>۱۹</sup> است (جورج و شورت<sup>۲۰</sup>، ۲۰۱۸؛ گویرتز میدن<sup>۲۱</sup> و همکاران، ۲۰۲۳). ویژگی شخصیتی بعدی ماکیاولیسم است که به نگرش‌های منفی و بدبینانه درباره ماهیت انسان و روابط میان‌فردی اشاره دارد که در آن فرد تمایل زیادی به کنترل کردن و سوءاستفاده از دیگران به‌منظور دستیابی به اهداف شخصی دارد (عزیزی و همکاران، ۱۴۰۱). سومین سازه تاریک شخصیت، جامعه‌ستیزی است که بیانگر رفتارهای ضداجتماعی، عدم احساس گناه و پشیمانی، بی‌عاطفگی و بی‌مسئولیتی در قبال دیگران است (موریس<sup>۱</sup>

1. American Psychological Association

2. Dresp

3. Marital heartbreak

4. Marital and family violence

5. Marital Conflict

6. Tendency to marital infidelity

7. Rachubińska

8. Mak

9. Miskulin

10. five-factor personality traits

11. Paulhus & Williams

12. narcissism

13. anti-social

14. machiavellianism

15. aggression

16. abusing others

17. deception

18. Ardic & Ozsoy

19. selfishness

20. George & Short

21. Gewirtz-Meydan

(موریس<sup>۱</sup> و همکاران، ۲۰۱۷). روانشناسان و پژوهشگران تصریح می‌کنند که ویژگی‌های تاریک شخصیت تأثیرات متنوعی را برای زوجین و پیوند زناشویی آن‌ها به‌همراه دارد و با چالش‌ها و مسائل مختلفی همراه است از دل‌زدگی زناشویی (شفیعی و قمرانی، ۱۳۹۶) و نگرش به‌خیانت زناشویی (برهانی زاد و عبدی، ۱۳۹۶) گرفته تا پرخاشگری (دانش و قربانی جهرمی، ۱۳۹۹)، اعتیاد جنسی<sup>۲</sup> (محدث اردبیلی و همکاران، ۱۴۰۰)، طلاق عاطفی<sup>۳</sup> (بشرپور و همکاران، ۱۴۰۰)، و مسائلی از این دست.

در میان انبوه عوامل مرتبط با اعتیاد به اینترنت زوجین، نمی‌توان از نقش احساس تنهایی و تأثیرات آن چشم‌پوشی نمود؛ زیرا این‌گونه به‌نظر می‌رسد افرادی که در ارتباط زناشویی خود احساس تنهایی می‌کنند، ممکن است به اینترنت به‌عنوان وسیله‌ای برای جستجوی ارتباط، همدلی و فرار از پریشانی عاطفی روی آورند. اینترنت می‌تواند آن حس همراهی و همدلی عاطفی را ایجاد نماید (عزیز<sup>۴</sup> و همکاران، ۲۰۱۸؛ بلا<sup>۵</sup> و همکاران، ۲۰۲۱). احساس تنهایی به‌عنوان یک حس آزاردهنده و ناخوشایند، به‌واسطه کمبود در شبکه وابستگی‌های اجتماعی عاطفی فرد در هر دو بعد کمی و کیفی، ظاهر می‌شود و علاوه بر آن، به کمبود دسترسی به پیوندهای بین فردی صمیمی و مطلوب اشاره دارد (علویانی و همکاران، ۱۴۰۱).

احساس تنهایی زمانی تحقق پیدا می‌کند که رابطه فرد با دیگران با رضایت همراه نباشد، که مشخصه آن فقدان یک تجربه عاطفی متقابل و مشترک در این تعامل دوجانبه است (دی‌تلا<sup>۶</sup> و همکاران، ۲۰۲۳). در نتیجه، در تعاملات بین فردی، یک پیوند اصیل و عمیق وجود ندارد که این امر باعث ایجاد حس جدایی و محرومیت از پیوندهای جمعی می‌شود (ابراهیمی و همکاران، ۱۴۰۲)، یعنی فرد احساس محرومیت از روابط اجتماعی را تجربه می‌کند. تجربه احساس تنهایی در بین زوجین از اهمیت بیشتری برخوردار است، زیرا این‌گونه به‌نظر می‌رسد زوجینی که با حس تنهایی دست و پنجه نرم می‌کنند، نمی‌توانند یک پیوند صمیمی و قابل اعتماد ایجاد کنند. به‌این ترتیب، احساس انزوای ناشی از تنهایی به‌عنوان یک عامل خطر اصلی بر روابط صمیمی و نزدیک با همسر سایه افکنده و در نتیجه خطر جدایی عاطفی و مشکلات دیگر را بالا می‌برد (محمودپور و همکاران، ۱۳۹۸). احساس تنهایی به‌عنوان یکی از سازه‌های پیچیده، خود از عوامل مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی تأثیر می‌پذیرد، در این زمینه با توجه به تأثیرپذیری احساس تنهایی از ویژگی‌های شخصیتی تاریک (صادق‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹) و از سوی دیگر با توجه به تأثیرگذاری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۳؛ گی<sup>۷</sup> و همکاران، ۲۰۲۳)، بررسی نقش میانجی‌گرانه احساس تنهایی ضروری به‌نظر می‌رسد.

تحقیق در مورد اعتیاد زوجین به اینترنت در عصر دیجیتال امروزی از اهمیت و ضرورت بالایی برخوردار است. استفاده فراگیر از اینترنت و ابزارهای تکنولوژیکی تغییرات قابل‌توجهی را در نحوه تعامل و برقراری ارتباط زوجین ایجاد نموده است. باین حال، همراه با مزایا، پیامدهای منفی بالقوه‌ای مانند اعتیاد به اینترنت نیز وجود دارد که می‌تواند بر کیفیت زندگی زناشویی آن‌ها تأثیر بگذارد. درک پویایی و تأثیرات اعتیاد به اینترنت در زوجین به دلایل متعددی حیاتی است. اعتیاد به اینترنت می‌تواند منجر به اختلال در ارتباطات و صمیمیت بین زوجین شود. بهره‌گیری بیش‌از حد از اینترنت می‌تواند جایگزین تعاملات بین زوجین شده و کیفیت ارتباط آن‌ها کاهش دهد. این می‌تواند منجر به احساس قطع ارتباط، فاصله عاطفی و نارضایتی زناشویی شود. همچنین اعتیاد به اینترنت ممکن است به فقدان فعالیت‌ها و علائق مشترک بین زوجین منجر شود. هنگامی که یک یا هر دو طرف درگیر فعالیت‌های آنلاین هستند، ممکن است از سرگرمی‌های مشترک، گردش‌ها یا گفتگوهای معنادار غافل شوند. این مسئله می‌تواند بیشتر حس با هم بودن و تجربیات مشترک را از بین برده و منجر به کاهش رضایت از رابطه شود. با انجام تحقیق در مورد اعتیاد زوجین به اینترنت، می‌توان بینشی در مورد عوامل زمینه‌ای، پیامدها و مداخلات بالقوه برای رسیدگی به این موضوع به دست آورد. این دانش می‌تواند توسعه اقدامات پیشگیرانه، راهبردهای تشخیصی زود هنگام و رویکردهای درمانی مؤثر متناسب با نیازهای خاص زوجین را موجب گردد.

1. Muris

2. sex addiction

3. emotional divorce

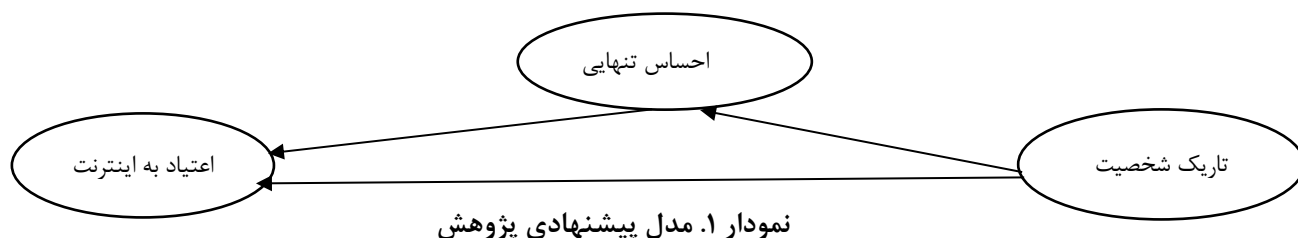
4. Aziz

5. Bla

6. Di Tella

7. Ge

از سوی دیگر باتوجه به خلأ پژوهشی در بررسی کامل و جامعه تأثیر اعتیاد به اینترنت زوجین بر پیوند زناشویی و نیز عدم بررسی کافی نقش میانجی‌گرانه احساس تنهایی در قالب یک مدل منسجم، هدف پژوهش حاضر ارائه مدل اعتیاد به اینترنت زوجین براساس ویژگی‌های شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی در قالب مدل مفهومی زیر می‌باشد:



### مواد و روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ از منظر نوع داده‌ها، کمی و از بعد شیوه اجرا نیز توصیفی-هم‌بستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه‌ی زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل می‌دادند که بر اساس ملاک‌های ورود: سن بین ۲۰ تا ۵۰ سال، حداقل یک سال سابقه زندگی زناشویی و رضایت برای انجام پژوهش و نیز ملاک‌های خروج: وجود پرسشنامه‌های مخدوش و ناکامل، در پژوهش شرکت داده شدند. حجم نمونه مناسب در تحقیقات معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهاد شده است (کلاین ۱، ۲۰۱۰)، اما در این پژوهش با در نظر گرفتن احتمال وجود پرسشنامه‌های مخدوش و به جهت افزایش تعمیم‌پذیری تعداد ۳۱۲ نفر در نظر گرفته شد. پس از تعیین حجم، نمونه‌ها به شیوه‌ی نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند، به این صورت که پرسشنامه‌های مربوطه در گوگل فرم تدوین و به شکل مجازی و با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود، در اختیار آن‌ها قرار گرفت و برای رعایت مسائل اخلاقی و رضایتمندی ایشان، هیچ سؤالی که هویت افراد را برای محققین افشا کند، پرسیده نشد و به علاوه نتایج از طریق ایمیل برای شرکت‌کنندگان علاقه‌مند، ارسال شد. در نهایت، اطلاعات جمع‌آوری شده، با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-26 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

### ابزار سنجش

#### اعتیاد به فضای مجازی (IAT<sup>۲</sup>):

این مقیاس ۲۰ عبارتی در سال ۱۹۸۸ توسط کیمبرلی یانگ<sup>۳</sup> طراحی و تدوین شد. نمره‌گذاری این مقیاس براساس یک پیوستار ۵ گزینه‌ای از به‌ندرت (۱) تا همیشه (۵) انجام می‌گیرد. دامنه نمرات بین ۲۰ تا ۱۰۰ می‌باشد و استفاده‌کنندگان از فضای مجازی را به ۳ دسته، کاربر نرمال یا طبیعی (نمره بین ۲۰ تا ۴۹)، کاربر با اعتیاد خفیف (نمره بین ۵۰ تا ۷۹) و کاربر دارای اعتیاد شدید (نمره بین ۸۰ تا ۱۰۰) تقسیم‌بندی می‌کند (یانگ، ۲۰۰۹). ویدیانته و مک‌موران<sup>۴</sup> (۲۰۰۴) در طی مطالعات خویش روایی این مقیاس را با استفاده از آزمون اسپیرمن براون ۰/۸۶ و پایایی آن را از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش نمودند. در ایران نیز علوی و همکاران (۱۳۸۸) پایایی این مقیاس را از سه طریق همسانی درونی (۰/۸۸)، تصنیف (۰/۸۲) و بازآزمایی (۰/۷۴) بررسی و نتایج آن را گزارش نمودند. همچنین در پژوهش غدیری و همکاران (۱۴۰۱) پایایی این مقیاس ۰/۸۱ به‌دست آمد. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس ۰/۹۲ محاسبه شد.

#### ویژگی‌های تاریک شخصیت (SD35)

پرسشنامه صفات تاریک شخصیت توسط جوناسون و وبستر<sup>۶</sup> (۲۰۱۰) برای سنجش سه ویژگی شخصیت ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی تدوین گشت. این پرسشنامه دارای ۱۲ عبارت بوده و در یک طیف ۷ درجه‌ای از کاملاً

1. Kline  
2. Internet Addiction Test  
3. Young  
4. Widyantho & McMurrin  
5. Short Dark Triad  
6. Jonason & Webster

مخالقم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) نمره‌گذاری می‌شود. جانسون و وبستر (۲۰۱۰) پایایی این پرسشنامه را از طریق ضریب همسانی درونی بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۷ گزارش نمودند. هم‌چنین چزارنا<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۱۶) پایایی درونی این مقیاس را برای مؤلفه ماکیاولیسم ۰/۸۳، روان‌پردیشی ۰/۶۴ و خود شیفتگی ۰/۸۱ محاسبه نمودند. در ایران نیز یوسفی و پیری (۱۳۹۵) پس از ترجمه و هنجاریابی، پایایی این پرسشنامه برای عامل خودشیفتگی: ۰/۷۷، ماکیاولیسم: ۰/۷۲، جامعه‌سنجی: ۰/۶۸ و برای کل مقیاس: ۰/۷۶ گزارش نمودند. هم‌چنین محدث صادق زاده و همکاران (۱۳۹۹)، پایایی این مقیاس را به روش آلفای کرونباخ بین ۰/۶۲ تا ۰/۷۶ و پایایی بازآزمایی آن را نیز بین ۰/۶۶ تا ۰/۸۰ محاسبه نمودند. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۷۹ و برای مؤلفه‌های ذکر شده به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۸ و ۰/۵۱ محاسبه شد.

### احساس تنهایی (UCLA-LS۲)

این مقیاس توسط راسل<sup>۲</sup> و همکاران در سال ۱۹۸۰ برای ارزیابی سطح احساس تنهایی افراد تدوین گشت. این مقیاس دارای ۲۰ گویه بوده که بر مبنای یک پیوستار ۴ درجه‌ای از هرگز (۱) تا همیشه (۴) نمره‌گذاری می‌شود که البته سوالات ۱، ۵، ۶، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۰ دارای نمره‌گذاری معکوس هستند. حداقل نمره در این مقیاس برابر ۲۰ و حداکثر آن نیز برابر با ۸۰ می‌باشد. راسل و همکاران (۱۹۹۶) طی مطالعات خویش از طریق تحلیل عاملی تأییدی، روایی سازه این مقیاس را بررسی و تأیید نمودند و اعتبار آن را نیز به دو روش بازآزمایی و همسانی درونی بررسی و به ترتیب در سطح ۰/۸۹ و ۰/۹۴ گزارش نمودند. این مقیاس در ایران توسط نادری و حق‌شناس (۱۳۸۸) بررسی و هنجاریابی شد، در آن مطالعه روایی محتوایی توسط اساتید بررسی و تأیید گشت و ضریب آلفای کرونباخ آن نیز ۰/۸۹ محاسبه شد. هم‌چنین زربخش و همکاران (۱۴۰۰) نیز پایایی این ابزار را ۰/۹۲ گزارش نمودند. در این پژوهش نیز آلفای کرونباخ این ابزار ۰/۹۲ به‌دست آمد.

### یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۳۱۲ نفر شرکت داشتند که از این تعداد ۲۰۶ نفر (معادل ۶۶ درصد) خانم و ۱۰۶ نفر (معادل ۳۴ درصد) را مردان، تشکیل می‌دادند. هم‌چنین از میان شرکت‌کنندگان ۱ نفر (معادل ۰/۳ درصد) دارای تحصیلات سیکل و کمتر، ۲۰ نفر (معادل ۶ درصد) دارای تحصیلات دیپلم و فوق‌دیپلم، ۱۱۷ نفر (معادل ۳۷/۷ درصد) دارای تحصیلات لیسانس، ۱۶۲ نفر (معادل ۵۲ درصد) دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و ۱۲ نفر (معادل ۴ درصد) دارای تحصیلات دکتری بودند.

علاوه بر آن ۵۸ نفر از شرکت‌کنندگان (معادل ۱۹ درصد) دارای سن بین بیست تا سی سال، ۱۳۱ نفر (معادل ۴۲ درصد) دارای سن سی تا چهل سال، ۱۰۰ نفر (معادل ۳۲ درصد) دارای سن چهل تا پنجاه سال و ۲۳ نفر (معادل ۷ درصد) دارای سن بیشتر از پنجاه سال بودند. از نظر مدت ازدواج نیز ۶۹ نفر (معادل ۲۲ درصد) کمتر از پنج سال، ۶۲ نفر (معادل ۲۰ درصد) بین پنج تا ده سال، ۶۱ نفر (معادل ۱۹/۵ درصد) بین ده تا پانزده سال، ۶۶ نفر (معادل ۲۱ درصد) بین پانزده تا بیست سال و ۵۴ نفر (معادل ۱۷/۵ درصد) بیشتر از بیست سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود. در کنار موارد فوق، ۲۳۱ نفر (معادل ۷۴ درصد) از شرکت‌کنندگان در مطالعه ازدواج سنتی و ۸۱ نفر (معادل ۲۶ درصد) ازدواج مدرن انجام داده بودند. هم‌چنین ۲۳۵ نفر (معادل ۷۵ درصد) دارای فرزند و ۷۷ نفر (معادل ۲۵ درصد) بدون فرزند بودند. در جدول شماره ۱ یافته‌های توصیفی از جمله میانگین، انحراف معیار، ضرایب کجی<sup>۴</sup> و کشیدگی<sup>۵</sup> و علاوه بر آن ضرایب هم‌بستگی گزارش شده است.

جدول ۱. جدول توصیفی و ماتریس هم‌بستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳	۴	۵	۶
-------	---------	------------------	-----	--------	---	---	---	---	---	---

۱. Czarna

۲. University of California Los Angeles Loneliness Scale

۳. Russell

۴. Skewness

۵. Kurtosis

۱. اعتیاد به اینترنت	۱/۶	۰/۶	۱/۴	۱/۷	۱				
۲. تاریخ شخصیت	۲/۲	۰/۸	۰/۷	۱/۸	۰/۳۷**	۱			
۳. ماکیاولیسم	۱/۴	۰/۸	۱/۶	۱/۸	-۰/۳۲**	۰/۶۴**	۱		
۴. جامعه-ستیز	۱/۸	۰/۸	۱/۵	۱/۹	-۰/۳۲**	۰/۶۵**	۰/۴۹**	۱	
۵. خودشیفته	۳/۵	۱/۵	۱/۲	-۰/۸	-۰/۲۲**	۰/۸۳**	۰/۲۲**	۰/۲۳**	۱
۶. احساس تنهایی	۱/۹	۰/۶	۰/۴	-۰/۶	۰/۳۸**	۰/۲۵**	۰/۱۲*	۰/۳۴**	۰/۱۴*

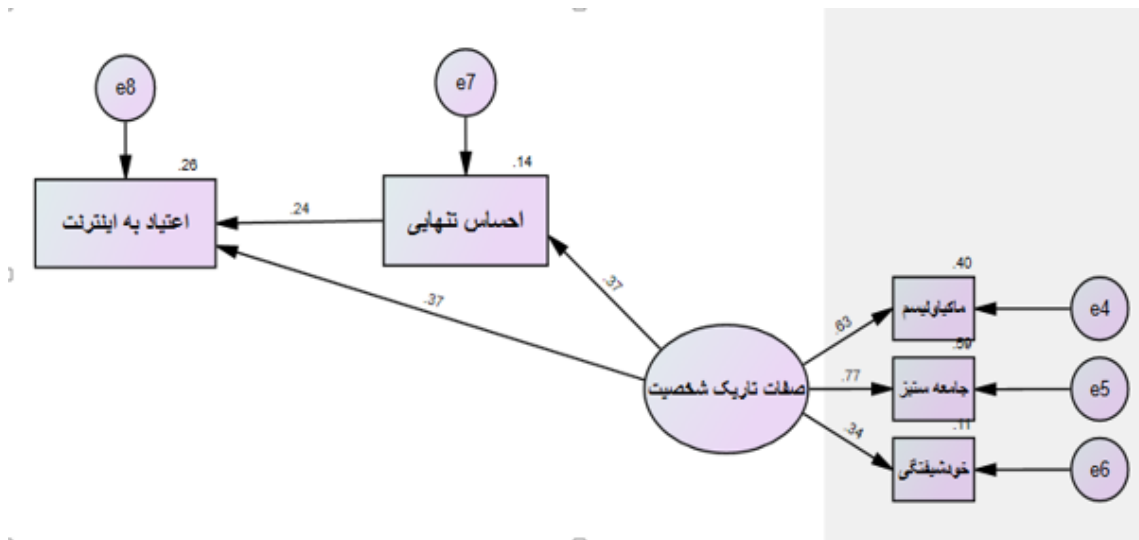
\*  $p \leq 0/05$  \*\*  $p \leq 0/01$

همان طور که در جدول شماره یک نیز مشاهده می شود ضرایب کجی و کشیدگی در محدوده بین ۲- الی ۲+ می باشد که نشانگر نرمال بودن توزیع داده ها می باشد (لوین<sup>۱</sup>، ۲۰۱۱). مطابق با اطلاعات موجود در جدول بین ویژگی های تاریخ شخصیت با اعتیاد به اینترنت ( $r = 0/37, P < 0/01$ ) ارتباط مستقیم معنی دار مشاهده می شود. هم چنین بین احساس تنهایی با اعتیاد به اینترنت نیز رابطه مستقیم معنی دار ( $r = 0/37, P < 0/01$ ) وجود دارد. علاوه بر آن بین ویژگی های تاریخ شخصیت با احساس تنهایی نیز رابطه مستقیم معنی دار ( $r = 0/25, P < 0/01$ ) مشاهده می شود.

پیش از انجام مدل سازی معادلات ساختاری، مفروضه های زیربنایی آن بررسی گشت. عدم وجود داده های مفقود و داده های پرت بررسی و تأیید شد. داده های پرت از طریق فاصله ی ماهالانویس در نرم افزار ایموس نیز بررسی شد، با توجه به این که نمره ی  $p1$  نمونه از ۰/۰۵ بزرگ تر و نمره ی  $p2$  آن ها نیز از ۰/۱ بزرگ تر محاسبه شده بود، فلذا عدم وجود داده های پرت چند متغیری از این طریق نیز تأیید شد (کلاین<sup>۲</sup>، ۲۰۱۶). هم چنین نرمال بودن توزیع نمونه نیز از طریق ضرایب کجی و کشیدگی بررسی و تأیید گشت. برای بررسی عدم هم خطی چندگانه<sup>۳</sup> از شاخص های تولرانس<sup>۴</sup> و عامل تورم واریانس (VIF)<sup>۵</sup> استفاده شد. حد مناسب برای تولرانس بین صفر تا یک و برای تورم واریانس کمتر از دو می باشد (میرز<sup>۶</sup> و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). آماره ی تولرانس کمتر از ۰/۸ و عامل تورم واریانس کمتر از ۱/۳ به دست آمد. با توجه به اینکه هر دو شاخص در محدوده مناسب قرار داشتند، لذا مفروضه عدم هم خطی چندگانه نیز تأیید شد. برای بررسی استقلال خطاها از آزمون دوربین-واتسون<sup>۷</sup> استفاده شد. حد مطلوب برای آماره این آزمون بین ۱/۵ تا ۲/۵ است (میرز و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). در پژوهش آماره ی دوربین واتسون ۱/۶ به دست آمد، چون از حد مطلوب کمتر است، بنابراین وجود این مفروضه نیز تأیید شد.

با توجه به توضیحات داده شده مدل اولیه ترسیم شد که از برازش مطلوبی برخوردار بود. این مدل به شرح زیر ترسیم گشت:

1. Levin  
2. Kline  
3. Multicollinearity  
4. Tolerance  
5. Variance inflation factor  
6. Meyers  
7. Durbin-Watson



نمودار ۲. مدل نهایی پژوهش و ضرایب استاندارد آن

همچنان که در نمودار ۲ نیز مشاهده می‌شود، در مدل پژوهش فرض بر این بود که ویژگی‌های تاریک شخصیت هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم از طریق احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند. در جدول شماره ۲ نیز ضرایب مسیرهای مدل پژوهش و معنی‌دار بودن آن‌ها ذکر شده است.

جدول ۲. ضرایب مسیرهای مدل

مسیر	Standardized Estimate	S.E	C.R	P
ویژگی‌های تاریک شخصیت < اعتیاد به اینترنت	۰/۳۷	۰/۰۸	۴/۸	P<۰/۰۰۱
احساس تنهایی < اعتیاد به اینترنت	۰/۲۴	۰/۰۶	۴/۲	P<۰/۰۰۱
ویژگی‌های تاریک شخصیت < احساس تنهایی	۰/۳۷	۰/۰۸	۵/۱	P<۰/۰۰۱

در جدول شماره ۲ به ترتیب، ضرایب استاندارد، مقدار خطا، مقدار T و سطح معنی‌داری نشان داده شده است. مطابق با اطلاعات موجود در جدول، مسیر ویژگی‌های تاریک شخصیت به اعتیاد به اینترنت در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است. همچنین مسیرهای احساس تنهایی به اعتیاد به اینترنت و ویژگی‌های تاریک شخصیت به احساس تنهایی نیز در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار هستند.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل

شاخص	مقادیر قابل قبول	برآورد	نتیجه
نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی ( $\chi^2/df$ )	< ۳	۲/۵	عالی
جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)	< ۰/۸	۰/۰۷	مطلوب
شاخص نیکویی برازش (GFI)	> ۰/۹	۰/۹۶	عالی
شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI)	> ۰/۹	۰/۹۲	مطلوب
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	> ۰/۹	۰/۹۳	عالی
میانگین مجذور باقیمانده‌های استاندارد شده (SRMR)	< ۰/۸	۰/۰۷	مطلوب

در مدل‌سازی معادلات ساختاری شاخص‌های برازش مختلفی وجود دارد که از میان آن‌ها، مهم‌ترین این شاخص‌ها به همراه سطح مطلوب آن عبارتند از: کای مربع بهنجار شده (CMIN/df) سطح مطلوب ۱ تا ۳، شاخص نیکویی برازش<sup>۱</sup>

<sup>۱</sup>. goodness of fit index

(GFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده<sup>۱</sup> (AGFI)، برازش تطبیقی<sup>۲</sup> (CFI) و برازش هنجار شده<sup>۳</sup> (NFI) با سطح مطلوب بزرگ‌تر از ۰/۹، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد<sup>۴</sup> (RMSEA) و ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد<sup>۵</sup> (SRMR) با سطح مطلوب برابر یا کمتر از ۰/۸ (لوین، ۲۰۱۱). در مدل پژوهشی تمام شاخص‌های ذکر شده از حد مطلوب و عالی برخوردار بودند بنابراین می‌توان گفت، مدل پیشنهادی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است. به‌منظور بررسی نقش میانجی در مدل پژوهش، از آزمون بوت استرپینگ استفاده شد. در این آزمون تعداد ۲۰۰۰ نمونه بوت استرپ با فاصله اطمینان ۹۵ درصد استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. اثرهای کل، مستقیم و غیرمستقیم مدل

مسیر	اثر	حد پایین	حد بالا	سطح معناداری
اثر کل ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت	۰/۴۵	۰/۲۵	۰/۵۹	$P < ۰/۰۱$
اثر مستقیم ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت	۰/۳۶	۰/۱۱	۰/۵۳	$P < ۰/۰۱$
اثر غیرمستقیم ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت	۰/۰۹	۰/۰۳	۰/۱۶	$P < ۰/۰۱$
اثر احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت	۰/۲۴	۰/۰۹	۰/۳۵	$P < ۰/۰۱$

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول، ویژگی‌های تاریک شخصیت هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند.

#### بحث و نتیجه‌گیری

استفاده فراگیر از اینترنت و ابزارهای تکنولوژیکی تغییرات قابل توجهی را در نحوه تعامل و برقراری ارتباط زوجین ایجاد نموده است. با این حال، همراه با مزایا، پیامدهای منفی بالقوه‌ای مانند اعتیاد به اینترنت نیز وجود دارد که می‌تواند بر کیفیت زندگی زناشویی آن‌ها تأثیر بگذارد. درک پویایی و تأثیرات اعتیاد به اینترنت در زوجین به دلایل متعددی حیاتی است. اعتیاد به اینترنت می‌تواند منجر به اختلال در ارتباطات و صمیمیت عاطفی و زناشویی بین زوجین شود، بنابراین و با توجه به شیوع قابل ملاحظه اعتیاد به اینترنت و پیامدهای آسیب‌زای آن در زوجین و زندگی زناشویی آن‌ها، تحقیقات در زمینه‌ی عوامل مرتبط و مؤثر بر آن، اهمیت قابل توجهی دارد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین براساس ویژگی‌های تاریک شخصیتی و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی انجام شد. نخستین یافته این پژوهش حاکی از اثر مستقیم و معنی‌دار ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت زوجین بود. این نتایج با یافته‌های بالتا<sup>۶</sup> و همکاران (۲۰۱۹)، روچوبینسکا و همکاران (۲۰۲۱)، لی و لی<sup>۷</sup> (۲۰۲۱)، مک و همکاران (۲۰۲۱)، می‌سکولین و همکاران (۲۰۲۲) و لیت<sup>۸</sup> و همکاران (۲۰۲۳) هم‌سو است. تأثیر ویژگی‌های تاریک شخصیتی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین از اهمیت بسزایی برخوردار است، زیرا می‌تواند پویایی و کیفیت روابط زناشویی را مختل کند و چرخه‌ای از رفتارهای آسیب‌زا و ناسالم ایجاد نماید. این مسئله خود می‌تواند منجر به کاهش ارتباطات، صمیمیت عاطفی و اعتماد بین زوجین شود.

ویژگی‌های تاریک شخصیتی خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی با الگوهای رفتاری و شناختی خاصی مشخص می‌شوند که می‌توانند به استفاده بیش‌از حد و مشکل‌ساز اینترنت در زوجین منجر شوند. نخستین ویژگی تاریک شخصیت، ویژگی ماکیاولیستی است. ماکیاولیسم ویژگی شخصیتی است که با نفع شخصی، فریب‌کاری و تمایل به استثمار دیگران

1. adjusted goodness of fit index

2. comparative fit index

3. normed fit index

4. root mean square error of approximation

5. standardized root mean square residuals

6. Balta

7. Lee & Lim

8. Leite

برای منافع شخصی مشخص می‌شود. هنگامی که این ویژگی در شخصیت یک فرد وجود داشته باشد، می‌تواند تأثیرات مخربی بر کیفیت روابط فرد داشته و به اعتیاد به اینترنت منجر گردد (لیت و همکاران، ۲۰۲۳). در این زمینه می‌توان گفت:

افراد با سطوح بالای ماکیاولیسم ممکن است از اینترنت به‌عنوان وسیله‌ای برای پیشبرد منافع شخصی خود و فریب دیگران استفاده کنند. آن‌ها ممکن است در فعالیت‌های آنلاین شرکت کنند که به آن‌ها اجازه می‌دهد دیگران را فریب دهند یا از آن‌ها سوءاستفاده کنند، مانند کلاهبرداری آنلاین، یا درگیر شدن در ارتباطات با دیگران در رسانه‌های اجتماعی. این افراد همچنین ممکن است به فضای مجازی کشیده شوند، جایی که می‌توانند بر دیگران کنترل و قدرت داشته باشند، مانند بازی آنلاین یا گروه‌های دوست‌یابی (لی و لیم، ۲۰۲۱). علاوه بر این، افراد ماکیاولیستی ممکن است از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای تقویت و افزایش اعتبار و عزت خود استفاده کنند. آن‌ها ممکن است به دنبال جلب توجه، تحسین و تأیید دیگران به‌صورت آنلاین باشند و از شبکه‌های اجتماعی مجازی برای ایجاد تصویری معتبر از خود استفاده کنند. نیاز دائمی به اعتبارسنجی و توجه می‌تواند آن‌ها را به‌صرف زمان زیادی در اینترنت سوق دهد که این امر خود منجر به اعتیاد به اینترنت در آن‌ها می‌شود (بلوتنر و بلگولد، ۲۰۲۳). علاوه بر این، اینترنت درجه‌ای از ناشناس بودن و فاصله را در تعاملات بین فردی ارائه می‌دهد که می‌تواند برای افراد ماکیاولیسم جذاب باشد. این ناشناس بودن به آن‌ها اجازه می‌دهد تا بدون مواجهه با پیامدهای فوری یا مسئولیت‌پذیری، رفتارهای فریب‌کارانه را نسبت به دیگران انجام دهند. ماهیت غیر شخصی تعاملات آنلاین باعث می‌شود که افراد ماکیاولی از نظر عاطفی هیچ‌گونه وابستگی را تجربه نکرده و بدون در نظر گرفتن تأثیر آن بر دیگران، درگیر رفتارهای استثمارگرانه خود شوند. این جدایی و رهایی از عواقب شخصی می‌تواند به استفاده بیش‌ازحد از اینترنت موجب شود.

دومین ویژگی تاریک شخصیت، خودشیفتگی است که با تمرکز بیش‌ازحد بر خود و خودبزرگ‌بینی افراطی، نیاز دائمی به تحسین و عدم همدلی با دیگران مشخص می‌شود. افرادی که دارای خودشیفتگی بالا هستند، معمولاً میل شدیدی به دریافت تحسین و تأیید از دیگران دارند و برای دریافت آن به هر رفتاری متوسل می‌شوند. آن‌ها اغلب نیازها و خواسته‌های خود را بالاتر از خواسته‌های شریک زندگی خود می‌دانند (روچوبینسکا و همکاران، ۲۰۲۱). هنگامی که این ویژگی‌ها در شخصیت یک فرد وجود داشته باشد، می‌تواند تأثیرات عمیقی بر پویایی روابط آن‌ها داشته و به تمایل به بهره‌گیری افراطی از اینترنت منجر گردد. تأثیر ویژگی شخصیتی خودشیفته بر اعتیاد به اینترنت در زوجین حائز اهمیت زیادی است زیرا این ویژگی تعادل قدرت و صمیمیت عاطفی را در درون رابطه مختل می‌سازد. شریک خودشیفته ممکن است نیازها و تصورات خود را بالاتر از نیازهای شریک خود قرار دهد که این امر منجر به از بین رفتن احساسات و نیازهای شریک عاطفی و در کل از بین رفتن کیفیت زندگی زناشویی می‌شود. این مسئله از سوی دیگر می‌تواند چرخه‌ای ناکارآمد را نیز ایجاد نماید بدین معنا که اعتیاد به فضای مجازی موجب نادیده گرفتن شریک عاطفی شده و رابطه بین آن‌ها را مختل می‌سازد و این تعارضات زناشویی خود می‌تواند دوری عاطفی و تمایل به بهره‌گیری از فضای مجازی را تقویت نماید.

افراد خودشیفته اغلب به دنبال تقویت و تأیید خود، از منابع بیرونی هستند. اینترنت بستری را فراهم می‌کند که در آن افراد می‌توانند یک شخصیت آنلاین ایده‌آلی را برای خود ایجاد و حفظ کنند و از دیگران توجه، تحسین و اعتبار دریافت نمایند. فضای مجازی، به‌ویژه می‌تواند تمایلات خودشیفتگی را از طریق لایک‌ها، نظرات و دنبال‌کنندگان تقویت کند. این تاییدطلبی مداوم می‌تواند منجر به استفاده بیش‌ازحد از اینترنت شود زیرا افراد خودشیفته دائماً در فضای مجازی فعال خواهند بود تا آن تصویر موردنظر خود را ایجاد و تاییدیه‌های لازم را از دیگران دریافت نمایند (لیورس و همکاران، ۲۰۲۲). از سوی دیگر افراد خودشیفته اغلب تمایل زیادی به مشهور شدن و تحسین شدن توسط دیگران دارند. اینترنت به افراد این امکان را می‌دهد تا دستاوردها، استعدادها و ویژگی‌های مطلوب خود را به نمایش بگذارند. رسانه‌های اجتماعی، وبسایت‌های شخصی یا شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توانند به بستری برای افراد خودشیفته تبدیل شوند تا با نمایش

<sup>1</sup>. Blötner & Bergold

خود، به دنبال جلب توجه و تحسین باشند. نیاز دائمی به ارائه و نمایش خویش می‌تواند باعث استفاده بیش از حد از اینترنت شود زیرا آن‌ها در تلاش مداوم برای حفظ شخصیت آنلاین و جلب توجه از دیگران هستند (لی و لیم، ۲۰۲۱).

سومین ویژگی تاریک شخصیت، جامعه ستیزی است. جامعه ستیزی شامل فقدان پشیمانی، ارتباطات عاطفی سطحی و رفتار تکانشی است. افرادی که دارای ویژگی‌های جامعه‌ستیزانه هستند ممکن است به هنجارهای اجتماعی بی‌توجهی نشان داده و در فعالیت‌های آنلاین خطرناک و تکانشی شرکت کنند. آن‌ها ممکن است به دنبال رفتارهای هیجان‌انگیز، آزار و اذیت اینترنتی یا درگیر شدن در فعالیت‌های آنلاین غیرقانونی (قمار، قلدری سایبری و غیره) باشند. فقدان همدلی و جدایی عاطفی به‌عنوان مشخصه جامعه ستیزی می‌تواند به اعتیاد به فضای مجازی منجر شود زیرا حس قدرت، کنترل و هیجان را در آن‌ها ایجاد می‌کند (لیت و همکاران، ۲۰۲۳). تأثیر ویژگی شخصیت ضداجتماعی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین قابل بررسی است زیرا اعتماد، صمیمیت عاطفی و احترام متقابل را در رابطه مختل می‌کند. عدم همدلی و بی‌توجهی فرد دارای صفت ضداجتماعی به احساسات همسرش، می‌تواند منجر به ناراحتی عاطفی، انزوا و نارضایتی کلی از رابطه زناشویی شده و بستر لازم برای آسیب‌های عمیق‌تر زناشویی را فراهم سازد. در تبیین تأثیر جامعه‌ستیزی بر اعتیاد به اینترنت می‌توان بیان نمود که، افراد جامعه‌ستیز ممکن است رفتارهای پرخاشگرانه آنلاین، مانند آزار و اذیت اینترنتی داشته باشند. آن‌ها ممکن است از ایجاد آسیب به دیگران در فضای مجازی احساس رضایت داشته و از این کار لذت ببرند. این رفتار پرخاشگرانه می‌تواند به استفاده بیش از حد از اینترنت موجب شود، زیرا آن‌ها زمان زیادی را صرف شرکت در فعالیت‌هایی می‌کنند که به دیگران آسیب می‌رساند یا آن‌ها را مرعوب می‌کند و اغلب نیز به دنبال تأیید یا کنترل دیگران از طریق این قبیل اقدامات خود هستند (مک و همکاران، ۲۰۲۱).

علاوه بر این، افراد دارای صفت ضداجتماعی ممکن است از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای برآوردن خواسته‌های خود و سوءاستفاده از دیگران استفاده کنند. آن‌ها ممکن است در فعالیت‌های مجازی مختلف مانند بازی‌های آنلاین، قمار یا قلدری سایبری شرکت کنند که باعث لذت و هیجان فوری آن‌ها می‌شود. ماهیت اعتیادآور این فعالیت‌ها، همراه با عدم همدلی و بی‌توجهی به دیگران، می‌تواند به افزایش افراطی بهره‌گیری از اینترنت شود. به‌علاوه افراد دارای ویژگی‌های ضداجتماعی ممکن است از اینترنت به‌عنوان وسیله‌ای برای اجتناب از مسئولیت‌ها و پیامدهای واقعی زندگی استفاده کنند. آن‌ها ممکن است زمان زیادی را در فضای مجازی صرف کنند و در فعالیت‌هایی شرکت کنند که باعث فرار از مشکلات شخصی، تعاملات اجتماعی یا تعهدات آن‌ها می‌شود. این رفتار اجتنابی می‌تواند اعتیاد به اینترنت را تداوم بخشد و باعث ایجاد گسست در رابطه شود، زیرا شریکی که دارای ویژگی‌های ضداجتماعی است ممکن است نیازها و رفاه عاطفی شریک خود را نادیده بگیرد (تاندوک<sup>۱</sup> و همکاران، ۲۰۲۳).

دیگر یافته این پژوهش حاکی از تأثیر معنی‌داری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین بود. این یافته‌ها با نتایج مصباح مقدم و عبدی زرین (۱۴۰۱)، عبدالهی مقدم و همکاران (۱۴۰۱)، زارعی محمودآبادی و همکاران (۱۴۰۱)، ژائو<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۲۲)، ژانگ و همکاران (۲۰۲۳)، گی و همکاران (۲۰۲۳)، ایسلام<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۲۳) هم‌سو است. تأثیر تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین از این منظر قابل توجه است که احساس تنهایی پایه و اساس ارتباط عاطفی و حمایت درون رابطه را تضعیف می‌کند. تنهایی می‌تواند به کاهش رضایت از رابطه، افزایش تعارض و کاهش کیفیت کلی پیوند زناشویی منجر شود. اعتیاد به اینترنت بیشتر این پیامدهای منفی را تشدید می‌کند، زیرا بهره‌گیری بیش از حد از فضای مجازی جایگزین تعاملات معنی‌دار بین زوجین شده و آن‌ها را از پرداختن به مسائل اساسی که منجر به تنهایی شان می‌شود، باز می‌دارد.

تنهایی می‌تواند منجر به احساس انزوا و قطع ارتباط شود و اینترنت می‌تواند باعث فرار از این احساسات شود. اینترنت فضایی را ارائه می‌دهد که در آن افراد می‌توانند با دیگران تعامل داشته باشند، در فعالیت‌های مختلف شرکت کنند و حتی یک شخصیت جایگزینی را برای خود ایجاد کنند. این فایده‌ی اینترنت برای افراد دارای احساس تنهایی می‌تواند اعتیادآور

1. Tandoc  
2. Zhao  
3. Islam

شود، زیرا باعث تسکین موقت احساس تنهایی در آن‌ها می‌گردد (گی و همکاران، ۲۰۲۳). از طرفی دیگر اینترنت بستری را برای ارتباطات اجتماعی فراهم می‌کند، که می‌تواند به‌ویژه برای کسانی که احساس تنهایی می‌کنند، جذاب باشد. رسانه‌های اجتماعی، بازی‌های آنلاین و اتاق‌های گفتگوی مجازی فرصت‌هایی را برای تعامل و ارتباط فراهم می‌کنند. با این حال، این مسئله می‌تواند منجر به اتکای بیش‌ازحد به فضای مجازی برای تعامل اجتماعی شود که به‌طور بالقوه منجر به اعتیاد به اینترنت می‌شود و فرد را از ارتباطات عینی و صمیمی با دیگران مخصوصاً با شریک عاطفی خود باز می‌دارد (ایسلام و همکاران، ۲۰۲۳).

برای کسانی که در رابطه خود احساس تنهایی می‌کنند، اینترنت می‌تواند جبران عاطفی را فراهم کند. این جبران می‌تواند از طریق دوستی‌های آنلاین، روابط عاشقانه یا حتی از طریق مصرف محتوایی باشد که نیازهای عاطفی آن‌ها را برآورده می‌کند. این جبران می‌تواند اعتیادآور شود و منجر به استفاده بیش‌ازحد از اینترنت شود. هم‌چنین تنهایی می‌تواند آسیب‌پذیری فرد را در برابر اعتیاد افزایش دهد. احساس پوچی و انزوا مرتبط با تنهایی می‌تواند لذت فوری ارائه‌شده توسط اینترنت را به شکل ویژه‌ای جذاب کند و خطر اعتیاد را افزایش دهد (ژائو و همکاران، ۲۰۲۲). علاوه بر این یک چرخه منفی بین تنهایی و اعتیاد به اینترنت وجود دارد به این معنا که استفاده بیش‌ازحد از اینترنت می‌تواند منجر به غفلت از روابط واقعی و افزایش احساس تنهایی شود و این به نوبه خود می‌تواند باعث استفاده بیشتر از اینترنت شود و یک چرخه معیوب ایجاد کند.

هم‌چنین این پژوهش نشان داد که صفات شخصیتی تاریک تأثیر معنی‌داری بر احساس تنهایی زوجین دارند. این پژوهش با یافته‌های صادق‌زاده و همکاران (۱۳۹۹)، ژانگ و همکاران (۲۰۱۵) و چلیکالیلی<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۲۲) هم‌سو است. تأثیر صفات تاریک شخصیت در روابط زناشویی از این منظر قابل بررسی است، شریکی که ویژگی‌های تاریک را از خود نشان می‌دهد ممکن است نیازها و خواسته‌های خود را بر هم‌سرش ترجیح داده و باعث شود شریک زندگی خود احساس انزوا و تنهایی کند. افراد با ویژگی‌های شخصیتی تاریک اغلب رفتارها و نگرش‌هایی را نشان می‌دهند که در آن منافع شخصی، عدم همدلی با دیگران، سوءاستفاده و فریب‌کاری را در اولویت قرار می‌گیرد. این رفتارها می‌تواند یک حس فاصله عاطفی و قطع ارتباط را در روابط ایجاد کرده و منجر به احساس تنهایی برای هر دو طرف شود. افرادی که دارای ویژگی‌های خودشیفتگی هستند، احساس خودبرتری‌بینی داشته و نیاز دائمی به تحسین و توجه دارند. آن‌ها ممکن است نیازها و خواسته‌های خود را بیش از خواسته‌های شریک زندگی‌شان در اولویت قرار دهند و احساسات و عواطف همسرشان را نادیده بگیرند. این خودمحوری می‌تواند باعث شود که شریک آن‌ها از نظر عاطفی نادیده گرفته شده و احساس دائمی انزوا و تنهایی را تجربه کند (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۵).

افرادی که دارای ویژگی‌های ماکیاولیستی هستند، اغلب برای پیشبرد منافع شخصی خود، دست به آزار و اذیت و فریب‌کاری می‌زنند. آن‌ها ممکن است برای منافع خود، از همسرشان سوءاستفاده کرده، او را فریب دهند و از اعتماد وی سوءاستفاده کنند. این قبیل الگوی رفتاری یا شناختی منجر از بین رفتن صمیمیت و درگیری عاطفی بین زوجین شده و احساس تنهایی و انزوا را موجب می‌شود. افرادی که دارای ویژگی‌های ضداجتماعی هستند نیز نسبت به حقوق و احساسات دیگران بی‌توجهی نشان می‌دهند. آن‌ها معمولاً هنجارها و اصول مختلف را نقض می‌کنند و از توانایی همدلی و هم‌نوایی کافی نیز برخوردار نیستند که این ناتوانی ممکن است منجر به از بین رفتن صمیمیت و امنیت عاطفی در رابطه زناشویی شده و محیطی از جدایی عاطفی و تنهایی را برای شریک زندگی ایجاد می‌شود (چلیکالیلی و همکاران، ۲۰۲۲).

درنهایت یافته اصلی این پژوهش نشان داد که مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین براساس صفات شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی از برانزندی مناسبی برخوردار است و صفات تاریک شخصیت هم به‌صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند. در تبیین این یافته‌ها باید بیان داشت که، ویژگی‌های تاریک شخصیتی (خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی) می‌توانند به‌طور مستقیم بر اعتیاد به اینترنت در زوجین تأثیر بگذارند. به‌عنوان مثال: افراد خودشیفته اغلب به دنبال تأیید و تحسین از

<sup>۱</sup>. Çelikkaleli

طرف دیگران هستند، این نیاز دائمی به تأیید و توجه می‌تواند منجر به اعتیاد به اینترنت شود، زیرا این افراد ممکن است زمان قابل توجهی را در اینترنت صرف حفظ تصویر خود و جستجوی اعتبار و تأیید کنند. در یک رابطه زناشویی، این مسئله می‌تواند منجر به درگیری شود، زیرا شریک خودشیفته ممکن است حضور آنلاین خود را بر رابطه واقعی اولویت دهد. افراد دارای سطوح بالای ماکیاولیسم نیز، دارای خصلت‌های فریبکارانه و سواستفاده‌گر هستند و اغلب از دیگران برای منافع خود سوءاستفاده می‌کنند. آن‌ها ممکن است از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای بهره‌گیری از دیگران استفاده کنند که منجر به استفاده بیش از حد از فضای مجازی می‌شود. در یک رابطه، این موضوع می‌تواند به‌صورت استفاده یکی از طرفین از اینترنت برای کنترل یا دستکاری بر دیگری بروز یابد. افراد ضداجتماع نیز فاقد همدلی و تکانشی هستند، آن‌ها ممکن است از اینترنت به‌عنوان راهی برای دور زدن هنجارهای اجتماعی و آزار دیگران استفاده کنند. در یک رابطه زناشویی، این قبیل ویژگی‌ها می‌تواند منجر به نادیده گرفتن شریک عاطفی شده و باعث جدایی عاطفی و شکل‌گیری چرخه باطل در بین آن‌ها گردد.

از سوی دیگر این صفات شخصیتی می‌توانند از طریق اثرگذاری بر احساس تنهایی منجر به اعتیاد به اینترنت در زوجین شوند. خودشیفته‌ها فاقد همدلی هستند، صفتی که برای یک رابطه سالم و رضایت‌بخش بسیار مهم است. آن‌ها معمولاً نیازها و خواسته‌های خود را در اولویت قرار می‌دهند که این موضوع منجر به نادیده‌گیری شریک عاطفی و نیازهای وی می‌شود. این امر می‌تواند موجب شکل‌گیری حس انزوا و تنهایی در شریک زندگی شود زیرا ممکن است احساس کند شنیده نشده، قدردانی نشده و به‌اندازه کافی مورد توجه قرار نگرفته است. افراد دارای سطوح بالای ماکیاولیسم نیز اغلب فریبکار هستند و از دیگران برای منافع خود استفاده می‌کنند. در یک رابطه زناشویی، این می‌تواند منجر به عدم اعتماد و صمیمیت عاطفی شود، زیرا ممکن است طرف مقابل احساس کند مورد استفاده قرار گرفته و فریب‌خورده است. این فقدان ارتباط واقعی و صمیمی می‌تواند منجر به احساس تنهایی شود. صفت جامعه‌ستیزی نیز با تکانشگری، بی‌احتیاطی و عدم پشیمانی مشخص می‌شود که این صفات در یک رابطه عاطفی و نزدیک، می‌تواند منجر به رفتارهای غیرقابل‌پیش‌بینی و بالقوه مضر شده و باعث ایجاد یک محیط ناپایدار و ناامن شود؛ این شرایط موجب بروز حس انزوا و جدایی در فرد می‌شود. اعتیاد به اینترنت یکی از چالش‌ها و مشکلاتی است که طی سالیان اخیر به‌صورت قابل توجهی در میان زوجین شیوع یافته است. از یک‌سو شیوع قابل ملاحظه اعتیاد به اینترنت در زوجین و از سوی دیگر پیامدهای آسیب‌زای آن بر زوجین و فرزندان آن‌ها، ضرورت بررسی عمیق‌تر این معضل اجتماعی را می‌رساند؛ لذا این پژوهش با هدف ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی در بین زوجین انجام شد و نتایج حاصله نشان داد که صفات شخصیتی تاریک (خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیستی) هم‌به‌صورت مستقیم و هم‌به‌صورت غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند.

این پژوهش نیز مانند هر مطالعه دیگری با محدودیت‌هایی مواجه بود. نخستین محدودیت این پژوهش ناتوانی در کنترل عواملی مانند وضعیت اجتماعی اقتصادی، هو شهر و وضعیت تحصیلی زوجین بود که ممکن است این محدودیت، نتایج تحقیق را دچار تهدید سازد، لذا پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده نسبت به کنترل این موارد اقدام شود. دومین محدودیت پژوهش ناتوانی در دسترسی مستقیم به زوجین بود. این محدودیت موجب شد پژوهشگران از روش نمونه‌گیری در دسترس به‌صورت مجازی استفاده نمایند، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. با توجه به نتایج این تحقیق مبنی بر اثرگذاری مستقیم و قابل توجه ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت و اثر معنی‌دار احساس تنهایی در این رابطه، پیشنهاد می‌شود کارگاه‌هایی به‌منظور آگاهی‌بخشی پیرامون مضرات اعتیاد به اینترنت بر روابط زناشویی برگزار گردد تا بدین‌وسیله از بروز پیامدهای آسیب‌زا پیشگیری شود.

منابع

ابراهیمی، ا.، زرغام حاجبی، م.، و نوابی نژاد، ش. (۱۴۰۲). نقش احساس تنهایی، رضایت جنسی و بخشش در پیش‌بینی افسردگی در زنان آسیب‌دیده از خیانت همسر. خانواده‌درمانی کاربردی، ۴(۱)، ۱۵۶-۱۳۴.  
[https://www.aftj.ir/article\\_171021.html](https://www.aftj.ir/article_171021.html)

بشریپور، س.، عبادی، م.، و نریمانی، م. (۱۴۰۰). نقش میانجی حساسیت به طرد در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و آشفتگی زناشویی. فصلنامه مددکاری اجتماعی، ۱۰(۲)، ۱۵-۵.  
<https://socialworkmag.ir/article-1-668-fa.html>

برهانی زاد، ش.، و عبدی، ر. (۱۳۹۶). نقش ابعاد مثلث تاریک شخصیت در پیش‌بینی صمیمیت و نگرش به خیانت زوجین متقاضی طلاق. اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار)، ۱۱(۴۵)، ۲۶-۱۷.  
<https://www.sid.ir/paper/172146/fa>

پورآقا رودبرده، ف.، صبح سحر، ب.، و مشکبید حقیقی، م. (۱۴۰۱). ارتباط جو عاطفی خانواده، خودمهارگری و کیفیت خواب با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، ۲۰(۳)، ۳۰۸-۲۹۵.  
<http://sjsph.tums.ac.ir/article-1-6158-fa.html>

دانش، ر.، و قربان جهرمی، ر. (۱۳۹۹). رابطه سه‌گانه تاریک شخصیت و صفات شخصیتی هگزاکو با پرخاشگری در دانشجویان. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش‌وپرورش، ۳(۳۳)، ۴۲-۳۰.  
<https://www.magiran.com/paper/2251739>

دمرچلی، پ.، زرغام حاجبی، م.، و نوابی نژاد، ش. (۱۴۰۲). نقش واسطه‌ای خودکنترلی در رابطه بین اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی و هیجان‌خواهی با طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی در زنان دارای روابط فرازناشویی، روانشناسی خانواده، ۹(۱)، ۴۴-۳۰.  
[doi: 10.22034/ijfp.2022.546642.1072](https://doi.org/10.22034/ijfp.2022.546642.1072)

ذوقی، ل.، آجیل چی، ب.، شاهرضا گم‌سایبی، م.، اعتمادی، ا.ر.، و مشهدی غلامعلی، ف. (۱۳۹۹). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس متغیرهای احساس تنهایی و کیفیت خواب با میانجی‌گری تنظیم هیجان در زنان متأهل. مجله پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده، ۸(۲)، ۵۹۶-۵۷۴.  
<https://www.sid.ir/paper/968385/fa>

رضائی، ط.، امینی، ن.، دیره، ع.، و هنرپروران، ن. (۱۴۰۱). مدل یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس عملکرد خانواده مبتنی بر الگوی مک مستر، با میانجی‌گری نگرش به خیانت در زوجین شهر شیراز. زن و مطالعات خانواده، ۱۵(۵۷)، ۹۷-۷۵.  
[10.30495/JWSF.2022.1950514.1648](https://doi.org/10.30495/JWSF.2022.1950514.1648)

رجایی، م.س.، و حیدری، ح. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت با رضایت و دل‌زدگی زناشویی دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی خمینی‌شهر در سال ۱۳۹۴. سلامت جامعه، ۱۱(۱)، ۷۷-۶۹.  
[doi: 10.22123/chj.2018.85346](https://doi.org/10.22123/chj.2018.85346)

زارعی محمودآبادی، ح.، یکتافر، م.، و اسعدی، س. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر پایه مهرورزی والدین و مهارت‌های اجتماعی با در نظر گرفتن نقش واسطه‌ای احساس تنهایی در دانش‌آموزان شهر یزد. فصلنامه خانواده‌پژوهی، ۱۱(۶۹)، ۱۳۴-۱۲۱.  
<https://www.sid.ir/paper/965966/fa>

زربخش، م.، حسینی آهنگری، س.ع.، و محمودی، ن. (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین تعارض والد-فرزند و احساس تنهایی با گرایش به مصرف مواد مخدر در دانشجویان. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۵(۳)، ۴۵-۳۸.  
<https://islamiclifej.com/article-1-813-fa.html>

زنگنه، آ.، و عارفی، م. (۱۴۰۱). پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس سبک‌های حل تعارض، رضایت و بخشودگی زناشویی زوجین شهر کرمانشاه. مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۱(۳)، ۷۷-۶۲.  
[10.30495/IIFS.2022.1953236.1025](https://doi.org/10.30495/IIFS.2022.1953236.1025)

سلیمی، ه.، حاجی‌علی‌زاده، ک.، عامری سیاهویی، م.، بهدوست، پ. (۱۳۹۹). نقش میانجی استرس کرونا در رابطه بین اعتیاد به اینترنت با تعارضات و خشونت زناشویی و خانوادگی. فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۲(۴۵)، ۱۰۰-۸۳.  
[doi: 10.22054/qccpc.2020.53954.2480](https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.53954.2480)

سنجابی، گ.، عارفی م. (۱۴۰۰). رابطه اعتیاد به اینترنت و استفاده آسیب‌زا از تلفن همراه با تعارضات زناشویی معلمان شهر کرمانشاه. پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، ۶ (۵۴)، ۳۸۰-۳۶۹. <https://ijndibs.com/article-1-607-369-380-fa.html>

شفیعی، ز.، و قمرانی، ا. (۱۳۹۶). نقش شخصیت تاریک و شکستگی در دل زدگی زناشویی زوجین. زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)، ۸(۱)، ۷۷-۹۳. [https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article\\_2372.html](https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_2372.html)

صادق زاده، م.، خرمائی، ف.، و اسفندیاری، م. (۱۳۹۹). واکاو مدلی برای تبیین احساس تنهایی دانش‌جویان دختر و پسر بر اساس صفات سه‌گانه‌های تاریک شخصیت: مطالعه‌ی نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق ورزی. نشریه مشاوره کاربردی، ۱۰(۱)، ۸۹-۱۱۲. [magiran.com/p2157482](http://magiran.com/p2157482)

عبدالهی مقدم، م.، گراوند، ه.، و سبزیان، س. (۱۴۰۱). مدل علی چارچوب اجتماع اکتشافی و خودناتوان‌سازی تحصیلی در میانجی‌گری وابستگی به فضای مجازی و احساس تنهایی در دانش‌آموزان دختر تیزهوش دوره دوم دبیرستان. راهبردهای شناختی در یادگیری، ۱۰(۱۹)، ۲۸۵-۳۱۰. <https://asj.basu.ac.ir/article>

عزیزی، ط.، امیری، ح.، و افشاری‌نیا، ک. (۱۴۰۱). تعیین مدل رابطه ساختاری تعارض والدین و نوجوان با بدتنظیمی هیجانی با نقش میانجی سه‌گانه تاریک شخصیت در نوجوانان. علوم پزشکی رازی (مجله دانشگاه علوم پزشکی ایران)، ۲۹ (۳)، ۵۹-۷۰.

<https://rjms.iuums.ac.ir/browse.php>

علوی، س.س.، جنتی‌فرد، ف.، و مرآئی، م.ر. (۱). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه اعتیاد به اینترنت GPIUS در کاربران دانشجوی دانشگاه‌های شهر اصفهان در سال ۱۳۸۸. مجازی، ۱(۱)، ۳۸۵-۳۸۰. <https://www.sid.ir/paper/493693/fa>

علویانی، م.، فیضی، آ.، پور تیمور، س.، و الله‌وردی، ن. (۱۴۰۱). بررسی ارتباط سبک زندگی با احساس تنهایی در دانشجویان علوم پزشکی ارومیه در سال ۱۳۹۸. مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، ۲۰(۱)، ۷۵-۸۴. <https://unmf.umsu.ac.ir/article-1-4446-fa.html>

غدیری، ف.، عبدالمحمدی، ک.، شیخی، سینا، و ابراهیم‌زاده، خ. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت براساس پرخاشگری، قانون‌گریزی و بیش‌فعالی در دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه. دانش‌وپژوهش در روانشناسی کاربردی، ۲۳ (۴)، ۲۵۸-۲۴۶.

<https://civilica.com/doc/1634223>

محدث اردبیلی، ا.، رجایی، ز.، نیازی، م.، و ربانی، ف. (۱۴۰۰). رابطه سه‌گانه‌های تاریک شخصیت با اعتیاد جنسی در دانشجویان دختر شهر مشهد. مجله علمی پژوهان، ۲۰(۱)، ۵۵-۵۱. <https://psj.umsha.ac.ir/article-1-864-fa.html>

محمودپور، ع.، شیرینی، ط.، فرحبخش، ک.، و ذوالفقاری، ش. (۱۳۹۹). پیش‌بینی گرایش به طلاق بر اساس دل‌زدگی زناشویی و تحمل پریشانی با میانجی‌گری احساس تنهایی در زنان متقاضی طلاق. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۱(۴۲)، ۱۴۱-۱۲۱.

doi: 10.22054/qccpc.2020.43452.2164

مصباح مقدم، ف.، و عبدی‌زرین، س. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت براساس اهمال‌کاری تحصیلی، احساس تنهایی و مدیریت زمان در دانشجویان دانشگاه قم. نشریه علوم و فنون مدیریت اطلاعات، ۸(۴)، ۴۰-۴۰۹. [https://stim.qom.ac.ir/article\\_2376.html](https://stim.qom.ac.ir/article_2376.html)

میرز، ل.ا.، گامست، گ.س.، و گارینو، ا.ج. (۱۳۹۸). تحلیل داده‌ها با استفاده از IBM SPSS. ترجمه ولی‌الله فرزاد، امید شکری، نسربین اسماعیلیان، سمانه بهزادپور، مریم اسدی، محمد شریفی. تهران: سمت.

محمدی، ا.، خوش‌اخلاق، ح.، و جلالی، ا. (۱۴۰۱). بررسی کیفی مشکلات روانشناختی - فرهنگی و اجتماعی اعتیاد به شبکه‌های مجازی و اینترنت بر روی روابط زناشویی زوجین. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۳(۵۰)، ۳۰۳-۲۷۵. doi: 10.22054/qccpc.2022.64283.2815

- نادری، ف.، و حق شناس، ف. (۱۳۸۸). رابطه تکانشگری و احساس تنهایی با میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان، یافته‌های نو در روان شناسی (روان شناسی اجتماعی)، ۴ (۱۲)، ۱۱۱-۱۲۱. -  
<https://www.sid.ir/paper/175115/fa>
- نوابی نژاد، ش.، رستمی، م.، و پارساکیا، ک. (۱۴۰۲). بررسی نقش میانجی هوش هیجانی در رابطه میان تعارضات زناشویی و میل به خیانت زناشویی در زوجین. سنجش و پژوهش در مشاوره کاربردی، ۵ (۱)، ۹-۱.  
<https://ensani.ir/fa/article/527634>
- یوسفی، ر.، و پیری، ف. (۱۳۹۵). ویژگی های روان سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کشیف. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)، ۲۲ (۱)، ۶۷-۷۶.  
<https://www.sid.ir/paper/16967/fa>
- Asmal, I., & Latief, R. (2023). The Presence of a Family Communal Space as a Form of Local Wisdom towards Community Cohesion and Resilience in Coastal Settlements. *Sustainability*, 15(10), 8167.  
<https://doi.org/10.5455/njcm.20211225044500>
- Ardic, K., & Ozsoy, E. (2016). Examining the relationship between the Dark Triad traits and Big Five personality dimensions. In *Proceedings of the Fifth European Academic Research Conference on Global Business, Economics, Finance and Banking (EAR16Turkey Conference)* (p. 1614).  
<https://www.researchgate.net/publication/311680942>
- Aziz, N. N. A., Hassan, N. A., & Buhari, N. (2018). Intimacy in marital relationship: Effect of internet usage. *Geografia*, 14(3). <http://ejournals.ukm.my/gmjss/issue/view/1123>
- Abidin, R. Z. (2019). Exploring married Malay couples' conceptions of a satisfying marriage: some implications for the education of family counsellors. *IJUM Journal of Educational Studies*, 7(2), 74-90. <https://doi.org/10.31436/ijes.v7i2.264>
- Bla, W. A. S. (2021). Husband's addiction to the Internet and its relationship to marital alienation among a sample of wives. *International Design Journal*, 11(5), 193-206. DOI: [10.21608/IDJ.2021.191694](https://doi.org/10.21608/IDJ.2021.191694)
- Balta, S., Jonason, P., Denes, A., Emirtekin, E., Tosuntaş, Ş. B., Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2019). Dark personality traits and problematic smartphone use: The mediating role of fearful attachment. *Personality and Individual Differences*, 149, 214-219.  
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.06.005>
- Blötner, C., & Bergold, S. (2023). The Machiavellian bully revisited: A closer look at differences and processes of Machiavellian bullying and cyberbullying perpetration. *Aggressive behavior*, 49(6), 568-579.  
<https://doi.org/10.1002/ab.22095>
- Bagheri, R., Ostovar, S., Griffiths, M. D., & Hashim, I. H. M. (2023). Server connection versus marital disconnection: An investigation of the effect of internet addiction on couple burnout in Iran. *Technology in Society*, 72, 102163.  
<https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.102163>
- Czarna, A. Z., Jonason, P. K., Dufner, M., & Kossowska, M. (2016). The Dirty Dozen Scale: Validation of a Polish version and extension of the nomological net. *Frontiers in psychology*, 7, 445. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00445>
- Chattopadhyay, S., Kumar, M., Singh, O. P., & Talukdar, P. (2020). Effect of Internet addiction on marital life. *Industrial Psychiatry Journal*, 29(2), 268.  
<https://doi.org/10.1007/s11469-021-00658-0>
- Çelikkaleli, Ö., Karababa, A., & Adıgüzel, A. (2022). Direct and indirect relationships between dark personality traits and loneliness among emerging adults: The mediating role of empathic tendency.  
[https://doi.org/10.52963/PERR\\_Biruni\\_V11.N1.22](https://doi.org/10.52963/PERR_Biruni_V11.N1.22)

- Candemir Karaburç, G., & Tunç, E. (2020). Problematic Internet use, marital adjustment, couple burnout and basic psychological need satisfaction levels of married individuals. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(55), 1695-1721. <https://doi.org/10.26450/jshsr.1925>
- Chen, B., Vansteenkiste, M., Beyers, W., Boone, L., Deci, E. L., Van der Kaap-Deeder, J., ... & Verstuyf, J. (2015). Basic psychological need satisfaction, need frustration, and need strength across four cultures. *Motivation and emotion*, 39, 216-236. <https://doi.org/10.1007/s11031-014-9450-1>
- Di Tella, M., Adenzato, M., Castelli, L., & Ghiggia, A. (2023). Loneliness: Association with individual differences in socioemotional skills. *Personality and Individual Differences*, 203, 111991. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111991>
- Dresp, B. (2020). Internet Addiction Disorder (IAD). <https://hal.science/hal-02615330>
- Ge, M. W., Hu, F. H., Jia, Y. J., Tang, W., Zhang, W. Q., Zhao, D. Y., ... & Chen, H. L. (2023). The Relationship Between Loneliness and Internet or Smartphone Addiction Among Adolescents: A Systematic Review and meta-Analysis. *Psychological Reports*. <https://doi.org/10.1177/00332941231180119>
- George, F. R., & Short, D. (2018). The cognitive neuroscience of narcissism. *Journal of Brain Behaviour and Cognitive Sciences*, 1(6), 1-9. [https://iamdrshort.com/New\\_Papers](https://iamdrshort.com/New_Papers)
- Gewirtz-Meydan, A., Estlein, R., & Finzi-Dottan, R. (2023). The relationship between narcissistic traits and attitudes toward infidelity: A dyadic analysis. *Journal of Family Psychology*. <https://doi.org/10.1037/fam0001126>
- Islam, M. R., Apu, M. M. H., Akter, R., Tultul, P. S., Anjum, R., Nahar, Z., ... & Bhuiyan, M. A. (2023). Internet addiction and loneliness among school-going adolescents in Bangladesh in the context of the COVID-19 pandemic: Findings from a cross-sectional study. *Heliyon*, 9(2). <https://www.cell.com/heliyon/pdf>
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment*, 22(2), 420. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Kline, R. B. (2010). Promise and pitfalls of structural equation modeling in gifted research. <https://doi.org/10.1037/12079-007>
- Lee, S. L., & Lim, S. X. (2021). Predicting internet addiction with the dark triad: Beyond the five-factor model. *Psychology of Popular Media*, 10(3), 362. <https://doi.org/10.1037/ppm0000336>
- Lyvers, M., Salviani, A., Costan, S., & Thorberg, F. A. (2022). Alexithymia, narcissism and social anxiety in relation to social media and internet addiction symptoms. *International Journal of Psychology*, 57(5), 606-612. DOI: [10.1002/ijop.12840](https://doi.org/10.1002/ijop.12840)
- Leite, Â., Cardoso, S., & Monteiro, A. P. (2023). Dark Personality Traits and Online Behaviors: Portuguese Versions of Cyberstalking, Online Harassment, Flaming and Trolling Scales. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(12), 6136. <https://doi.org/10.3390/ijerph20126136>
- Levin, R. I. (2011). *Statistics for management*. Pearson Education India. <https://www.amazon/9332581185>
- Mak, K. K., Scheer, B., Yeh, C. H., Ohno, S., & Nam, J. K. (2021). Associations of personality traits with internet addiction: a cross-cultural meta-analysis with a multilingual approach. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(12), 777-798. <https://doi.org/10.1089/cyber.2021.0071>
- Miskulin, I., Simic, I., Pavlovic, N., Kovacevic, J., Fotez, I., Kondza, G., ... & Miskulin, M. (2022). Personality Traits of Croatian University Students with Internet Addiction. *Behavioral Sciences*, 12(6), 173. <https://doi.org/10.3390/bs12060173>

- Meng, S. Q., Cheng, J. L., Li, Y. Y., Yang, X. Q., Zheng, J. W., Chang, X. W., ... & Shi, J. (2022). Global prevalence of digital addiction in general population: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 92, 102128. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102128>
- Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad (narcissism, Machiavellianism, and psychopathy). *Perspectives on psychological science*, 12(2), 183-204. <https://doi.org/10.1177/1745691616666070>
- Rachubińska, K., Cybulska, A., Szkup, M., & Grochans, E. (2021). Analysis of the relationship between personality traits and Internet addiction. *European Review for Medical & Pharmacological Sciences*, 25(6). <https://www.europeanreview.org/wp/wp-content/uploads/2591-2599>.
- Russell, D., Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The revised UCLA Loneliness Scale: concurrent and discriminant validity evidence. *Journal of personality and social psychology*, 39(3), 472. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.39.3.472>
- Sarvar, R., Joshi, A., & Bant, D. D. (2022). Family Environment and Its Effect on Self Esteem and Adjustment Behaviour among School Children: A Cross Sectional Study from Hubli Taluka, Dharwad, Karnataka. *National Journal of Community Medicine*, 13(01), 1-6. <https://doi.org/10.3390/su15108167>
- Satici, B., Kayis, A. R., & Griffiths, M. D. (2023). Exploring the association between social media addiction and relationship satisfaction: Psychological distress as a mediator. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 21(4), 2037-2051. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00658-0>
- Singh, C. K., Pavithra, N., & Joshi, R. (2022). Internet an Integral Part of Human Life in 21st Century: A Review. *Current Journal of Applied Science and Technology*, 41(36), 12-18. <https://www.researchgate.net/publication/364359537>
- Tandoc Jr, E. C., Goh, Z. H., Wong, D. K. J., & Zhang, L. (2023). The good, the bad, and the Internet: Investigating the impact of online prosocial and anti-social behaviors on well-being. *Cogent Social Sciences*, 9(1), 2225834. <https://doi.org/10.1080/23311886.2023.2225834>
- Vansteenkiste, M., Ryan, R. M., & Soenens, B. (2020). Basic psychological need theory: Advancements, critical themes, and future directions. *Motivation and emotion*, 44, 1-31. <https://doi.org/10.1007/s11031-019-09818-1>
- Widyanto, L., & McMurrin, M. (2004). The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & behavior*, 7(4), 443-450. <https://doi.org/10.1089/cpb.2004.7.443>
- Young, K. S. (2009). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & behavior*, 1(3). <https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.237>
- Zhang, S., Wang, Q., Xiao, Y., & Zhang, Y. (2023). Internet exposure during adolescence and age at first marriage. *Journal of Asian Economics*, 84, 101569. <https://doi.org/10.1016/j.asieco.2022.101569>
- Zhang, X., Li, S., Yang, H., Guo, X., Yang, M., Wei, S., ... & Zhang, Y. (2023). A determination to the relationship between loneliness and internet addiction among college students based on liquidity preference theory. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2894385/v1>
- Zhao, Y., Xu, J., Zhou, J., & Zhang, H. (2022). Resilience and internet addiction: A moderated mediation model of loneliness and resting respiratory sinus arrhythmia. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(12), 828-833. <https://doi.org/10.1089/cyber.2022.0059>

Zhang, W., Zou, H., Wang, M., & Finy, M. S. (2015). The role of the Dark Triad traits and two constructs of emotional intelligence on loneliness in adolescents. *Personality and Individual Differences*, 75, 74-79.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.10.025>

# Presenting a Structural Model of Couples' Internet Addiction Based On Dark Personality Traits and the Mediating Role of Loneliness

Akbar Atadokht<sup>1</sup>, Shayan Noori Lasaki<sup>2</sup>, Mohammad Nabipour<sup>3</sup>, Mohammad Zarei Nouroozi<sup>\*4</sup>

## Abstract

The aim of the study was to provide a structural model of spouse internet addiction based on dark personality traits and the role of a mediator of loneliness. This research from the point of view of purpose, application; from the perspective of data type, a little and then the method of implementation was also a description of the type of structural equations. The American Society of Study was formed by all the qualified men and women of the city of Scene in 1402, who were selected on the basis of the entries of 312 of whom were available for sampling. The data gathering tools included Young Internet Addiction (IAT, Young, 1988) questionnaires, Jonason and Webster's dark character traits (SD3, Jonason & Webster, 2010) and Russell's feelings of loneliness (UCLA-LS, Russell et al., 1980). The data was also interpreted by Pearson coherence tests and structural equations using SPSS-27 and AMOS-26. The findings of the research showed that the proposed model has a desirable lifestyle and dark personality traits are both directly and indirectly and mediated by the feeling of loneliness on the spouse's internet addiction. Therefore, according to the findings of the research, personality traits, especially dark traits and loneliness, may be important influencers in the internet addiction of named couples, which, by examining more of them, could prevent the development of the consequences of family injuries.

**KeyWords:** Internet, Dark Personality Traits, Loneliness, Couples, Structural Equations

---

<sup>1</sup> Professor of psychology, Faculty of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

<sup>2</sup> MSc. Student clinical psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

<sup>3</sup> MSc student in General Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

<sup>4</sup> MSc. Student in psychology and education of exceptional children, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. (Corresponding author)  
[m.zareiii.n.1997@gmail.com](mailto:m.zareiii.n.1997@gmail.com)